

‘Betrek álle huisartsen bij ondersteuning en organisatie in de regio’

Niet-praktijkhoudende huisartsen zijn steeds vaker actief betrokken bij een regionale huisartsenorganisatie. De LHV moedigt die ontwikkeling aan, vertelt regiocoördinator Jorg Arends.

‘Gevestigde en niet-gevestigde huisartsen willen hetzelfde: hun werk als huisarts zo goed mogelijk kunnen doen. Ze staan daarom vanuit verschillende verantwoordelijkheden voor hetzelfde: een goede en toekomstbestendige huisartsenzorg in de regio.’

TEKST: BERBER BIJMA / FOTOGRAFIE: PAUL LAGRO

Je hebt elkaar nodig in de regio. De waarnemer of hidha van vandaag is bovendien vaak de praktijkhouder van morgen’. Zo vreemd is het dus niet dat waarnemend huisartsen, hids, hidha’s en praktijkhouders elkaar steeds vaker opzoeken in de regio, zegt Jorg Arends. Hij is regio-coördinator in het oosten van het land. ‘Die ontwikkeling is al een paar jaar gaande en valt samen met andere ontwikkelingen. We zien regionale huisartsenorganisaties en LHV-regio’s steeds intensiever samenwerken en soms zelfs deels in elkaar schuiven. Dat is ook een ontwikkeling die gericht is op betere ondersteuning van de huisartsenzorg in de regio. Daarnaast draait de modernisering van de LHV – het traject MOVE – onder meer om een gelijkwaardige plek voor alle huisartsen, gevestigd of niet. Dat is ook niet gek, nu zo’n 40 procent van de huisartsen niet-praktijkhouder is, zoals in 2019 bleek uit Nivel-onderzoek.’ Voor goedlopende huisartsenzorg in de regio is de waarnemend huisarts met andere woorden onmisbaar. Toch weten praktijkhouders en niet-praktijkhouders elkaar nog niet altijd goed (genoeg) te vinden in de regio en in de manier waarop zij zich samen organiseren. De LHV heeft daarom samen met InEen en NHG een handreiking uitgebracht

Hanneke van der Veer-Janssen, waarnemend huisarts en rho-bestuurder

Regio Arnhem: 'We zijn gewoon begonnen'

Hanneke van der Veer-Janssen

is waarnemend huisarts in de regio Arnhem en sinds kort bestuurslid van regionale huisartsenorganisatie Onze Huisartsen. 'Ik was in eerste instantie als Wagro-bestuurder en daarna als bestuurder van de LHV-afdeling – voorheen kring – al enige tijd aanwezig bij de vergaderingen van de Raad van Afgevaardigden van Onze Huisartsen. De Raad van Afgevaardigden bestaat uit vertegenwoordigers van alle hagro's, een vertegenwoordiger van de Wagro en een vertegenwoordiging vanuit het LHV-kringbestuur. Sinds vorig jaar sloot ik als LHV-kringbestuurder en toekomstig LHV-ambassadeur aan bij de bestuursvergadering om de inhoud van de vergadering en de LHV-inbreng daarin op elkaar af te stemmen. We kenden elkaar dus al goed. Sinds afgelopen februari ben ik aan het bestuur toegevoegd, omdat de wens om samen op te trekken steeds groter werd.'

'Ik vertegenwoordig in het bestuur de niet-praktijkhoudende huisartsen én de LHV-afdeling. Mijn portefeuilles zijn belangenbehartiging vanuit de LHV en het vormgeven van de verbinding met niet-gevestigde huisartsen. We hebben besloten gewoon te beginnen en te zien hoe zaken lopen. Statutaire aanpassingen volgen als de landelijke LHV wat verder is met de vernieuwing van de verenigingsstructuur.'

'Ik heb op dit moment, als niet-praktijkhoudende huisarts en verbindende schakel naar de LHV, wel een stem in het bestuur, maar geen stemrecht binnen de Raad van Afgevaardigden van Onze Huisartsen. Met dat thema moeten we wel aan de slag. Ik zou me kunnen voorstellen dat een niet-praktijkhoudende huisarts zich onthoudt van stemmen als het bijvoorbeeld over ketenzorg gaat. Maar als LHV-ambassadeur vertegenwoordig ik alle LHV-leden. Daarin heb ik niet zozeer mijn eigen belang voor ogen, maar dat van alle huisartsen.'

'Nadenken over de verdeling van de ANW-diensten is voor alle huisartsen belangrijk. Neem bijvoorbeeld de vrije intekening op de nachten zoals ze nu in Den Haag doen; dat volg ik met belangstelling. Waarnemers ervaren een vrij hoge drempel om praktijkhouder te worden, door het verdeelsysteem van de ANW-diensten, maar ook doordat ze opzien tegen personeelsbeleid en administratieve lasten. Ondertussen is er in Arnhem wel ruimte voor een aantal nulpraktijken, waarvan we het liefst willen dat niet-gevestigde huisartsen die opzetten – in plaats van commerciële partijen. Ik denk dat de rho bij uitstek een rol kan spelen om de drempel naar het praktijkhouderschap te verlagen, bijvoorbeeld met afspraken over de verdeling van ANW-diensten en goede ondersteuning van het praktijkhouderschap. Ook daaruit blijkt dus weer dat gevestigde en niet-gevestigde huisartsen uiteindelijk dezelfde belangen hebben.'

'Het betrekken van niet-gevestigde huisartsen bij de rho, onderdeel van mijn bestuursportefeuille, is best een uitdaging. De Huisartsendienst Arnhem, die de huisartsenposten organiseert, heeft het relatiebeheer van aan de post verbonden waarnemers uitbesteed aan een bemiddelingsorganisatie. Dat zet waarnemers op afstand van de organisatie. Wat mij betreft kan Onze Huisartsen dat veel beter zelf doen. We organiseren binnenkort met Onze Huisartsen en de Wagro een avond over wat Onze Huisartsen is en doet, ook om behoeftes op te halen onder de niet-praktijkhoudende huisartsen. Zo'n avond zit niet bij voorbaat rammetje vol. Maar we heten niet voor niets Onze Huisartsen. Met die naam suggereren we: als je in deze regio werkt, is deze organisatie er voor jou. De niet-gevestigde huisartsen die ervoor open staan, willen we dus alle mogelijkheden bieden om betrokken te zijn.'

'om de betrokkenheid van alle huisartsen in de regio te vergroten' (zie kader). Daarin staan tips voor bestuurders van organisaties, praktijkhouders en niet-praktijkhouders om elkaar op te zoeken en zich samen te organiseren.

■ LHV-AFDELINGEN EN RHO'S

LHV-afdelingen (voorheen kringen) en regionale huisartsenorganisaties (rho's) groeien al enige tijd steeds dichterbij elkaar toe. De LHV-regio's en afdelingen zijn als onderdeel van de landelijke LHV vooral bezig met belangenbehartiging en fungeren als schakel naar de landelijke vereniging. Rho's houden zich vooral bezig met de praktische ondersteuning en organisatie van de huisartsenzorg. Zij contracteren en regelen bijvoorbeeld de ketenzorg en zorgvernieuwing, houden zich bezig met ANW-zorg, ondersteunen de dagzorg, organiseren nascholingen en zorgen voor de opleiding van kaderhuisartsen. Arends: 'Bijna iedere regio in Nederland heeft inmiddels een regionale huisartsenorganisatie. De zorgverzekeraars hebben dat ook gestimuleerd, want zo'n gezamenlijke organisatie zorgt voor efficiëntie en eenduidigheid. De rho geeft alle huisartsen in de regio één gezamenlijke stem wanneer er bijvoorbeeld met zorgverzekeraars, andere zorgaanbieders

Regio Den Haag: plek van niet-praktijkhouders in rho-bestuur statutair geregeld

Zowel in het bestuur als in de ledenraad van de coöperatieve regionale huisartsenorganisatie Hadoks, in de regio Den Haag, zijn hidha's en waarnemend huisartsen vertegenwoordigd. Het bestuur heeft één niet-gevestigde huisarts als lid; in de ledenraad zitten standaard twee niet-gevestigde huisartsen. Die vertegenwoordiging is statutair vastgelegd.

Binnen Hadoks weegt de stem van een praktijkhouder zwaarder dan die van een hidha of waarnemend huisarts. Die verhouding is 4-2-1. De stem van de waarnemend huisarts weegt dus een kwart van de stem van de praktijkhouder. Ook de contributie is volgens deze verhouding bepaald: een praktijkhouder betaalt twee keer zoveel contributie als een hidha, terwijl een waarnemend huisarts de helft van het contributiebedrag van de hidha betaalt.

Voor deze stem- en contributieverhouding is gekozen omdat ook de huisartsenpost en de chronische zorg onder Hadoks vallen, terwijl niet-praktijkhoudende huisartsen daarvoor (nog) geen juridische of financiële verantwoordelijkheid dragen.

Friesland: de stem van niet-praktijkhouders weegt even zwaar

In Friesland is de Friese Huisartsen Vereniging (FHV, oftewel de LHV-afdeling Friesland) voor 100 procent eigenaar van Dokterszorg Friesland, de regionale huisartsenorganisatie die onder meer de ketenzorg regelt. Alle huisartsen die in Friesland werken, kunnen lid worden van de FHV, dus ook de niet-praktijkhouders. Hun stem telt in de vergaderingen even zwaar als die van praktijkhouders.

De FHV kiest al jarenlang bewust voor een waarnemend huisarts in het bestuur, om daarmee de uitnodiging te benadrukken aan alle Friese huisartsen om mee te praten over de toekomst van de huisartsenzorg in de provincie. Het huidige niet-praktijkhoudende bestuurslid is tevens WAGRO-lid en heeft de bestuursportefeuille continuïteit in de huisartsenzorg.

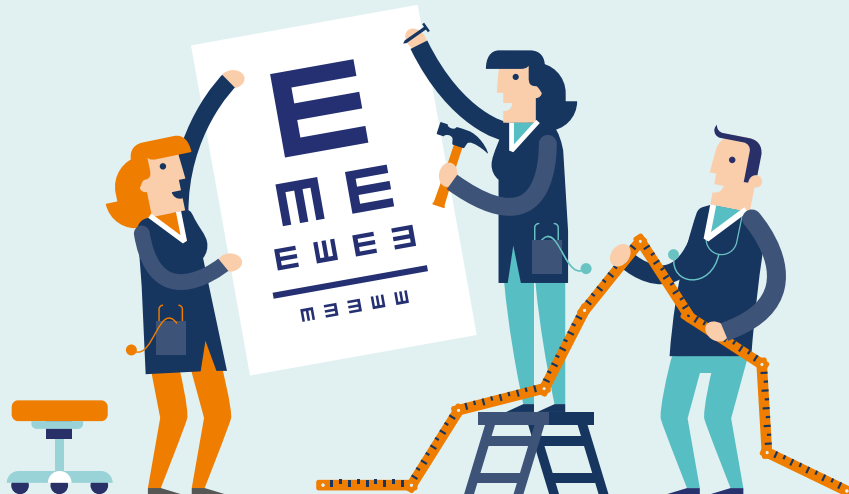
of met de gemeente afspraken moeten worden gemaakt.' Een steeds hechtere samenwerking tussen LHV en rho zorgt in veel gebieden voor een nog betere ondersteuning voor huisartsen. 'Door op het gebied van belangenbehartiging, ledencontacten en organisatorische zaken nauw samen te werken, worden huisartsen op ieder gebied gefaciliteerd en zijn er minder "dubbele" vergaderingen van LHV en rho.' In het kader van de MODernisering van de VEReniging (MOVE) stimuleert de LHV die samenwerking. Arends: 'In steeds meer LHV-afdelingen – die vrijwel altijd bestaan uit meerdere regio's – zie je dat een of meerdere ambassadeurs ook bestuurder zijn bij de rho.'

■ VERSCHIL IN BETROKKENHEID

Uit een inventarisatie van medio 2021 lijkt dat bij 7 op de 10 regionale huisartsenorganisaties (rho's) niet-gevestigde huisartsen op enigerlei wijze betrokken zijn. Bij 4 op de 10 hebben hidha's, hids of waarnemend huisartsen ook een bestuurlijke rol. 'Dat is best veel, maar de mate van betrokkenheid verschilt nogal per rho, van een plek in een adviescommissie tot en met mede-eigenaar van de coöperatie achter de rho', ziet Arends. 'Dat is een van de aanleidingen voor de handreiking die we hebben uitgebracht. Voor toekomstbestendige huisartsenzorg is het van belang dat iedereen betrokken is bij de organisatie in de regio, dat alle huisartsen welkom zijn en inspraak hebben. Het is niet goed om in een wij-zij-verhouding terecht te komen, want je hebt elkaar nodig. Al in de visie Regionale samenwerking en organisatievorming in de huisartsenzorg die LHV, InEen en NHG in 2019 uitbrachten, stelden we daarom dat we die samenwerking tussen praktijkhouders en niet-praktijkhouders willen stimuleren. In sommige regio's krijgen waarnemend huisartsen een warm welkom en krijgen ze meteen een serieuze stem. Praktijkhouders werken op die manier ook aan hun opvolging: door waarnemend huisartsen en hidha's een volwaardige plek te geven, is de kans groter dat ze zich in die regio zullen vestigen. In andere regio's zien we dat praktijkhouders waarnemend huisartsen niet altijd weten te vinden, ook omdat die laatsten soms in meerdere regio's werken. Andersom kennen niet-gevestigde praktijkhouders de weg naar praktijkhouders en de rho niet altijd. De inspanningen van de LHV, onder meer in de handreiking die nu is verschenen, zijn gericht op gelijkwaardigheid. 'Gevestigde en niet-gevestigde huisartsen willen allebei hun werk als huisarts zo goed mogelijk kunnen doen. En ze zijn onderling van elkaar afhankelijk. Vanuit verschillende verantwoordelijkheden staan ze daarom voor hetzelfde: een goede en toekomstbestendige huisartsenzorg in de regio.'

■ VERANTWOORDELIJKHEID EN ZEGGENSCHAP

Meer samenwerking tussen gevestigde en niet-gevestigde huisartsen in de rho is van beide kanten niet vrijblijvend, benadrukt Arends. 'Als waarnemend huisartsen, hids of hidha's nauwer betrokken raken bij de rho, kunnen praktijkhouders meer van hen vragen. Tegelijk moet praktijkhouders bereid zijn verantwoordelijkheden te delen.' Dat gaat niet zonder slag of stoot, gezien de complexe discussies rond bijvoorbeeld ANW-diensten en de financiële belangen die spelen in een rho. Iedere regio moet hier voor

ILLUSTRATIE: JOOST VAN LIEROP

Wat kunt u doen als

hid, hidha en waarnemend huisarts

Bent u een niet-gevestigde huisarts en wilt u meer betrokken zijn bij de regionale huisartsenorganisatie (rho)?

- Vraag in de huisartsenpraktijk waar u werkt naar de verbondenheid met de rho. Zijn er thema's of onderwerpen die jullie vanuit de praktijk willen aandragen, neem dan contact op met de rho.
- Kijk op de website van de rho of vraag uw rho naar scholingsmogelijkheden voor niet-praktijkhouders.
- Vraag andere niet-praktijkhouders om samen na te gaan hoe u zich kunt inzetten in werkgroepen of commissies.
- Maak een afspraak bij de rho voor een oriënterend gesprek, als u van plan bent in een regio actief te worden of u er mogelijk te vestigen.

praktijkhoudend huisarts

Bent u een gevestigd huisarts en wilt u de betrokkenheid van niet-praktijkhouders bij de regionale huisartsenorganisatie vergroten?

- Heeft uw praktijk een waarnemend huisarts of hidha? Vraag welke knelpunten hij of zij in de regio ervaart.
- Wil de hidha of waarnemend huisarts van uw praktijk meedenken over deze knelpunten? Breng hem of haar in contact met uw regionale contactpersoon.
- Vraag een jonge huisarts of aios hoe hij of zij idealiter het vak zou willen uitvoeren.
- Wijs de hidha of waarnemend huisarts in uw praktijk op een scholing of bijeenkomst van de rho of ga samen naar zo'n bijeenkomst.
- Stimuleer bij uw rho het gesprek over meer betrokkenheid van alle huisartsen. Wellicht kunt u profiteren van ervaringen in andere regio's.

Deze tips en andere handvatten om de betrokkenheid van niet-praktijkhoudend huisartsen regionaal op te pakken vindt u in de Handreiking om de betrokkenheid van alle huisartsen bij de regionale huisartsenorganisatie te vergroten. De handreiking is gemaakt door LHV, InEen en NHG en te vinden op hechtehuisartsenzorg.nl, onder 'Toolbox'.

zichzelf een weg in vinden, zegt Arends. 'Praktijkhouders willen de last van de ANW-diensten niet meer eenzijdig op de schouders. Daar kun je wellicht afspraken over maken, als er voor niet-gevestigde huisartsen ook iets tegenover staat op het gebied van zeggenschap.'

De zeggenschap over financiën is voor veel rho's nog een punt op het moment dat ze niet-gevestigde huisartsen een gelijkwaardige positie willen geven, ziet Arends. 'Praktijkhouders zijn naast afnemer of onderaannemer, direct of indirect vaak ook mede-eigenaar van de organisatie voor ketenzorg en hebben daar dus een belang bij. We zien praktijkvoorbeelden van niet-gevestigde huisartsen die geen stem hebben in zaken die het ondernemerschap van

de praktijkhouders raken. Dan onthouden niet-praktijkhouders zich van stemmen als een onderwerp de financiën raakt. En andersom zouden praktijkhouders zich dan van stemming moeten onthouden als het bijvoorbeeld over de waarneemtariëven gaat.'

Met andere woorden: waar een wil is, is een weg. 'Uiteindelijk gaat het om een betere balans tussen verantwoordelijkheid en zeggenschap in hoe huisartsen zich in een regio organiseren', zegt Arends. 'Daarin moeten we gevestigde en niet-gevestigde huisartsen niet als verschillende entiteiten zien, maar als een beroepsgroep waarin iedereen gelijkwaardig is en die tegenover alle andere betrokkenen met één stem van zich laat horen.' ¶